

РЕЦЕНЗИЯ

От Проф. д-р Димитър Живков Стойков, дмн
Началник Първа хирургична клиника
УМБАЛ“Д-р Георги Странски“ ЕАД- гр. Плевен

На дисертационен труд на тема:

ДИАГНОСТИЧНО- ТЕРАПЕВТИЧНА СТРАТЕГИЯ ПРИ ПАЦИЕНТИ С ПИОГЕНЕН ЧЕРНОДРОБЕН АБСЦЕС

За придобиване на научна и образователна степен „Доктор“

По специалност „Обща хирургия“

Кандидат: Д-р Атанас Илиев Лисничков, докторант на самостоятелна
подготовка

Кратко представяне на процедурата

На основание Заповед No P-109-664/18.12.2018г на Ректора на МУ- Варна съм определен да участвам като външен член на Научно жури по процедура за придобиване на образователна и научна степен „ Доктор“ на д-р Атанас Лисничков

Актуалност на дисертационния труд

Дисертационният труд разглежда един важен проблем в жлъчно-чернодробната хирургия-чернодробният абсцес, който представлява възпалително гнойно заболяване, развиващо се в един жизнено важен орган. Причинители са бактерии и ентамеба хистолитика за редкия по нашите земи амебен абсцес. Предусловия в поне половината случаи са холангитът и жлъчната стаза. Пътищата за разпространение на инфекцията са известни:

холангиогенен, хематогенен, лимфогенен, по съседство. Предразполагащи заболявания са диабет, карцином по жлъчната система, холангит. Диагнозата е основно инструментална и микробиологична. Лечението е пункционно и хирургично. Прогнозата е сериозна, а на мултиплените чернодробни абсцеси по правило е тежка.

Заболяването има своята социална значимост, поради нарастващата му честота при пациенти над 60 години и при случаите с малигнени заболявания на билиарната система, което определя тематиката като актуална.

Преглед на дисертационния труд

Дисертационният труд е написан в обем от 152 стандартни машинописни страници. Библиографската справка включва 169 заглавия, от които 45 на кирилица и 124 на латиница. Материалът е онагледен с 57 фигури и 42 таблици. Българските колективи, работили по проблема, са проучени детайлно, отразени чрез 21 заглавия на кирилица, и за доста дълъг период – включени са публикации от 1989 г. до 2016г, което показва стремеж към по- детайлно разглеждане на проблема и отсяване на промените в диагностичните и терапевтични подходи.

Целта е правилно формулирана, а задачите за нейното постигане- 5 на брой, са изведени логично и насочено.

Дизайнът на проучването е ретроспективен и обхваща 103 пациенти с пиогенен чернодробен абсцес за периода 2001-2017г. , пролежали и лекувани във Втора клиника по хирургия на Университетска болница“ Св. Марина“- Варна. Най- висок е дялът на пациентите във възрастовата група 61-70, докато заболяването е с относително ниска честота при млади пациенти. Средна възраст на пациентите в проучването е 61,7 години. Хоспитализираните по

спешност са 78% . Отчетена е ролята на придружаващите заболявания при всички хоспитализирани пациенти -АХ (най- честота- при 61 пациенти), ИБС, Захарен диабет, ХОББ, бронхиална астма ХБН и др. , като едва при 22 пациенти не е регистрирана коморбидна патология.

При всички пациенти е направена предоперативна оценка по класификацията на American Society of Anesthesiologists (ASA), като преобладават пациентите със сериозен периперативен риск- ASA III и IV- общо 63,1% от болните с ПЧА.

Подробно са описани инструменталните методи за диагноза на чернодробния абсцес, като при повечето пациенти са използвани 3 или 2 различни диагностични модалности. Стандартно и рутинно са използвани абдоминална ехография, КАТ на корем с контраст и рентген на гръден кош. Модерните методи като ЯМР и ПЕТ също са влезли в съображение,макар и в по- малка степен, което все пак дава пълнота на диагностиката.

Микробиологичният анализ е направен старателно. Етиологичният спектър на микроорганизмите, участващи в патогенезата на ПЧА потвърждава данните от литературата-резултатът е напълно съпоставим с резултати от други проучвания. Превесът е на Грам- негативните бактерии от сем. Enterobacteriaceae. Дисертантът е изследвал общо 90 материала , взети от абсцесна гной, билиум, хемокултури. Микробиологичният анализ е направен задълбочено и изчерпателно.

Прецизно са дефинирани показанията за извършване на перкутанна аспирация и дренаж, направени под ехографска или КТ навигация. Оперативното лечение включва лапароскопски метод за дрениране- (при 5 пациенти и конверсия при 2 -ма от тях) и отворен хирургичен дренаж , който остава и най-ефективен метод на лечение- при 64% от пациентите.

Изработен е Алгоритъм за диагностика и лечение на пиогения чернодробен абсцес, който леко надгражда съществуващите до момента диагностично-терапевтични алгоритми, като д-р Лисничков успешно го прилага в клиничната си практика. Резултатите от това корелират с ниска честота на постоперативни усложнения и леталитет- при правилен избор на срок и вид на оперативната интервенция.

Направен е изчерпателен статистически анализ на получените резултати чрез проверка на статистически хипотези, корелационен и регресионен анализ. Изводите са и показват , че са отговор на поставените цел и задачи на проучването.

Изводите са 9 на брой, логични и отразяват адекватно работата по поставените задачи.

Авторът посочва 8 приноси, които са с практично- приложен характер.

Д-р Лисничков има четири публикации, свързани с дисертационния труд , на три от които е първи автор.

В заключение бих казал, че представения дисертационен труд е завършен, отличава се с оригинални моменти и приложимост в хирургичната практика. Разработката отговаря на критериите за присъждане на образователна и научна степен „ Доктор“ , гласувам ПОЛОЖИТЕЛНО и препоръчвам на членовете на Научното жури да дадат своя позитивен вот.

05.02.2019г.

Гр. Плевен

С уважение:

Проф. Д-р Димитър Стойков, дмн